

# ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

## Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019

### ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

#### Κείμενο

#### Μια νέα σχέση με τους συνομηλίκους

Καθώς τα παιδιά μπαίνουν στην εφηβεία, οι σχέσεις με τους συνομηλίκους τους μεταβάλλονται. Στις σύγχρονες κοινωνίες τέσσερις είναι οι βασικές αλλαγές που πραγματοποιούνται στην κοινωνική ζωή των εφήβων. Πρώτα απ' όλα, η συναναστροφή με τους συνομηλίκους καταλαμβάνει περισσότερο χρόνο από όσο στην παιδική ηλικία. Οι μαθητές του Λυκείου αφιερώνουν διπλάσιο χρόνο στις παρέες με συνομηλίκους τους σε σχέση με τον χρόνο που αφιερώνουν στους γονείς τους ή σε άλλους ενήλικους. Ακόμη, οι εφηβικές ομάδες δεν δέχονται εύκολα καθοδήγηση και έλεγχο από τους ενήλικους. Επίσης, αντί να περιορίζονται στη γειτονιά τους, οι έφηβοι, αποκτούν παρέες από άλλες περιοχές προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι γονείς τους δεν ελέγχουν τις πράξεις τους. Καθώς απομακρύνονται όλο και περισσότερο από τους ενήλικους, αναζητούν άτομα του άλλου φύλου. Τέλος, στη διάρκεια της εφηβείας τα μέλη των ομάδων συνομηλίκων πληθαίνουν, την ίδια εποχή που οι φίλίες και οι άλλες στενές σχέσεις των εφήβων αποκτούν μεγαλύτερη ένταση.

Εκτός σχολείου οι έφηβοι περνούν πολλές ώρες την εβδομάδα με τους συνομηλίκους τους. Όπως αναφέρεται από τους ίδιους τους εφήβους, περνούν περισσότερη ώρα με τους φίλους τους παρά με την οικογένειά τους ή μόνοι τους και αυτό συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της εφηβείας. Νιώθουν ότι οι φίλοι τους καταλαβαίνουν και τους κάνουν να αισθάνονται ότι μπορούν να είναι ο εαυτός τους. Εξάλλου, οι έφηβοι διαλέγουν φίλους με τους οποίους έχουν κοινά ενδιαφέροντα, κοινές αξίες, πεποιθήσεις και συμπεριφορές, γιατί θεωρούν ότι τέτοιου είδους φίλοι είναι πιο πιθανό να τους στηρίξουν και να τους κατανοήσουν. Δεν είναι δύσκολο, λοιπόν, να καταλάβουμε γιατί στην εφηβεία η αφοσίωση και η οικειότητα γίνονται τα κύρια κριτήρια της επιλογής των στενών φίλων.

Στο πλαίσιο των προσωπικών, αποκαλυπτικών συζητήσεων με στενούς φίλους, οι έφηβοι αυτοπροσδιορίζονται, προσπαθώντας να ανακαλύψουν στοιχεία της προσωπικότητάς τους. Ωστόσο, υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις αποκαλύψεις που γίνονται στους φίλους της παιδικής ηλικίας και στις αποκαλύψεις κατά την εφηβεία. Ενώ στις μικρότερες ηλικίες οι προσωπικές αποκαλύψεις προκαλούν δηλώσεις

αλληλεγγύης, στην εφηβεία προκαλούν μακροσκελείς συζητήσεις για τα προβλήματά τους και τις πιθανές λύσεις τους.

Υπάρχει η άποψη ότι οι φιλίες μεταξύ αγοριών στην εφηβική ηλικία πιθανώς να είναι λιγότερο στενές από εκείνες μεταξύ κοριτσιών. Τα αγόρια τα απασχολεί να αποκτήσουν και να διατηρήσουν την ανεξαρτησία τους από τους γονείς και τους άλλους ενήλικους. Γι' αυτό τα αγόρια χρειάζονται τη συμμαχία μιας ομάδας. Ωστόσο, αυτές οι διαφορές ανάμεσα στα αγόρια και στα κορίτσια όσον αφορά στις φιλίες είναι θέμα περισσότερο ύφους παρά ουσίας. Τα αγόρια δημιουργούν φιλίες στις οποίες η ευαισθησία απέναντι στις ανάγκες του άλλου και η αλληλοϋποστήριξη επιτυγχάνονται με πράξεις και όχι με αμοιβαίες εκμυστηρεύσεις προσωπικών σκέψεων και συναισθημάτων.

M. Cole - S. R. Cole. (2002). *Η ανάπτυξη των παιδιών. Εφηβεία.* (Μτφρ. Μ. Σόλμαν), τ. Γ', 56-60. Αθήνα: Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδανός (διασκευή).

### ΘΕΜΑΤΑ

**A1.** Ποιες είναι, σύμφωνα με το κείμενο, οι βασικές αλλαγές που πραγματοποιούνται στην κοινωνική ζωή των εφήβων στις σύγχρονες κοινωνίες; (60-80 λέξεις)

**Μονάδες 15**

**A2. α)** Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στη δεύτερη παράγραφο («Εκτός σχολείου... στενών φίλων») και την τρίτη παράγραφο («Στο πλαίσιο... πιθανές λύσεις τους») του κειμένου. (μον. 4)

**β)** Ο τίτλος του κειμένου είναι κυριολεκτικός/δηλωτικός ή μεταφορικός/συνυποδηλωτικός; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μον. 2)

**γ)** Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της πρώτης παραγράφου («Καθώς... μεγαλύτερη ένταση») του κειμένου; (μον. 3)

**δ)** Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική-παθητική) στις παρακάτω προτάσεις και να τη μετατρέψετε στο αντίθετο είδος. (μον. 4)

**1.** «Οι μαθητές του Λυκείου αφιερώνουν διπλάσιο χρόνο στις παρέες με συνομηλίκους τους σε σχέση με τον χρόνο που αφιερώνουν στους γονείς τους ή σε άλλους ενήλικους.»

**2.** Η ευαισθησία απέναντι στις ανάγκες του άλλου και η αλληλοϋποστήριξη επιτυγχάνονται από τους νέους με πράξεις.

**Μονάδες 13**

**B1.** Να γράψετε την αντιστοίχιση των λέξεων με **έντονη γραφή** της **Στήλης Α** με τις συνώνυμές τους στη **Στήλη Β** και τις αντώνυμές τους στη **Στήλη Γ** (Στις στήλες Β και Γ περισσεύουν από δύο λέξεις).

| Στήλη Α                  | Στήλη Β         | Στήλη Γ          |
|--------------------------|-----------------|------------------|
| 1. <b>συνεχίζεται</b>    | α. θεμελιώδεις  | i. ομοιότητα     |
| 2. <b>μακροσκελείς</b>   | β. ευπαθείς     | ii. επιλεκτικές  |
| 3. <b>βασικές</b>        | γ. εξακολουθεί  | iii. σταματά     |
| 4. <b>διαφορά</b>        | δ. ξεμακραίνουν | iv. ενδιαφέρεται |
| 5. <b>απομακρύνονται</b> | ε. προχωρούν    | v. σύντομες      |
|                          | στ. ανομοιότητα | vi. επουσιώδεις  |
|                          | ζ. εκτενείς     | vii. πλησιάζουν  |

**Μονάδες 10**

**B2. α)** Σε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις η γλώσσα χρησιμοποιείται μεταφορικά/συνυποδηλωτικά και σε ποιες κυριολεκτικά/δηλωτικά; (μον. 6)

1. «Καθώς τα παιδιά μπαίνουν στην εφηβεία»
2. «Οι εφηβικές ομάδες δεν δέχονται εύκολα καθοδήγηση»
3. «Οι φιλίες και οι άλλες στενές σχέσεις των εφήβων αποκτούν μεγαλύτερη ένταση»

**β)** Να βρείτε στο κείμενο μία διαρθρωτική λέξη που δηλώνει προσθήκη, μία που δηλώνει αντίθεση και μία που δηλώνει συμπέρασμα. (μον. 6)

**Μονάδες 12**

**Γ.** Το σχολείο σας διοργανώνει εκδήλωση με θέμα τις ανθρώπινες σχέσεις στη σύγχρονη εποχή. Σε ομιλία που θα εκφωνήσετε στην εκδήλωση ως εκπρόσωποι των συμμαθητών σας να εκθέσετε

- α) τα χαρακτηριστικά της γνήσιας φιλίας και τη σημασία της για τον άνθρωπο και
- β) τους λόγους που η φιλία στη σημερινή εποχή περνά κρίση.

**Μονάδες 50**

### **ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)**

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα **να μην τα αντιγράψετε** στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**

Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης

3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ**

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ